

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

E41061

**POLITICS OF ORGANIC AGRICULTURE IN THE CONTEXT
OF FLEXIBLE ACCUMULATION AND AGRICULTURAL
RESTRUCTURING IN NORTHEASTERN THAILAND**

NATEDAO TACTAWIN

**DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN SOCIAL SCIENCE**

**THE GRADUATE SCHOOL
CHIANG MAI UNIVERSITY
MARCH 2011**

600255526

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

E41061

**POLITICS OF ORGANIC AGRICULTURE IN THE CONTEXT
OF FLEXIBLE ACCUMULATION AND AGRICULTURAL
RESTRUCTURING IN NORTHEASTERN THAILAND**

NATEDAO TAOTAWIN

**A THESIS SUBMITTED TO THE GRADUATE SCHOOL IN
PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN SOCIAL SCIENCE**

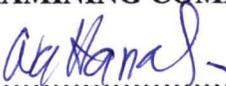
**THE GRADUATE SCHOOL
CHIANG MAI UNIVERSITY
MARCH 2011**

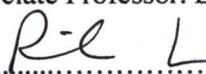
POLITICS OF ORGANIC AGRICULTURE IN THE CONTEXT OF FLEXIBLE
ACCUMULATION AND AGRICULTURAL RESTRUCTURING
IN NORTHEASTERN THAILAND

NATEDAO TAOTAWIN

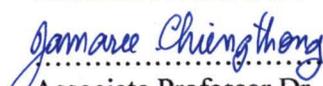
THIS THESIS HAS BEEN APPROVED
TO BE A PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN SOCIAL SCIENCE

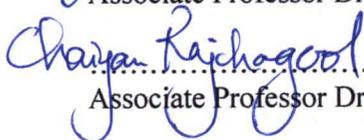
EXAMINING COMMITTEE

.....CHAIRPERSON
Associate Professor. Dr. Wattana Sugunnasil

.....MEMBER
Assistant Professor Dr. Pinkaew Laungaramsri

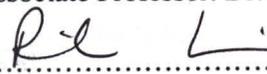

.....MEMBER
Assistant Professor Dr. Chusak Wittayapak

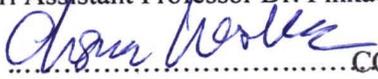

.....MEMBER
Associate Professor Dr. Jamaree Chiengthong

.....MEMBER
Associate Professor Dr. Chaiyan Rajchagool

THESIS ADVISORY COMMITTEE

.....ADVISOR
Associate Professor. Dr. Wattana Sugunnasil

.....CO-ADVISOR
Assistant Professor Dr. Pinkaew Laungaramsri

.....CO-ADVISOR
Assistant Professor Dr. Chusak Wittayapak

3 March 2011

© Copyright by Chiang Mai University

ACKNOWLEDGEMENT

This dissertation has involved a long journey in my life, both in the academic and “real” worlds. On the way to understanding organic rice farming and northeastern Thai farmers, I have become indebted to so many people who helped pushed this work forward in terms of aspirations, pressures, advice, questions, and comments.

First of all, I would like to express my thanks to my supervisor Associate Professor Dr. Wattana Sugunnasil, who accepted the task and taught me in his unique way. My special gratitude goes to my committee members, Assistant Professor Dr. Chusak Wittayapak and Assistant Professor Dr. Pinkaew Luangaramsri, who lectured, read my proposal, gave me valuable comments in developing my framework for analysis, and finally read many versions of my dissertation draft, providing critical comments to help me improve my writing. My appreciation also goes to Associate Professor Dr. Jamaree Chiengthong who agreed to be a committee member and provided me beneficial comments and moral support, which helped me to overcome difficulties on various occasions. My admiration goes to Associate Professor Dr. Chaiyan Rajchagool who agreed to be the external committee member, devoting much time to reading many thesis chapters, and providing critical comments which helped me to better conceptualize my work. I appreciated his recounting of his own supervisor’s comments, which prodded me to try to work harder in order to improve my writing.

I would like to express my deepest thanks to Professor Dr. Anan Ganjanapan, who gave me many lectures on many subjects in my Ph.D. coursework, provided a short cut to learn about philosophy and the theory of knowledge in the social sciences, and inspired me to be a good lecturer in the future. At the Regional Center for Social Science and Sustainable Development (RCSD) at Chiang Mai University, I would like to thank all the professors and lecturers, especially Dr. Chayan Vaddhanaphuti, Professor Dr. Yos Santasombat, Dr. Santita Ganjanapan, Lecturer Ekamol Saijan. My appreciation goes to Narita Chaithima, coordinator of the Ph.D. program of the Faculty

of Social Science for her patience and cooperation. It helped me to overcome difficulties on various occasions. In addition, I would like to express my thanks to RCSD staff members, Kanchana Kulpisithicharoen (Oy), Muttika Thungsuphuti (Pong), and Chanida Puranapan (Nuk), for their help and friendship. My gratitude also goes to library staff of the Faculty of Social Sciences, for their kindness and help in accessing books and documents.

My Ph.D. study was supported by Office of the Higher Education Commission, granted through Ubon Ratchatani University. My fieldwork was partly supported by the Challenges of the Agrarian Transition in Southeast Asia (ChATSEA) project. Special thanks go to Associate Professor Dr. Peter Vandergeest from York University who provided me opportunities to present papers at conferences, read my papers, and gave me encouragement and valuable comments on many occasions. My appreciation also goes to other professors with the ChATSEA project, particularly Professor Dr. Philip Hirsch, Professor Rodolphe De Koninck, Professor Dr. Jonathan Riggs, Professor Dr. Tania Murray Li, and Professor Dr. Stefani Scott. My appreciation goes to Professor Mart A. Stewart and Peter A. Coclanis, who provided me the opportunity to join the conference and produce publications organized by them. Moreover, I would like to express my deepest thanks to the Asia Research Institute (ARI) for providing me a scholarship to access books and resources at the library of National University of Singapore, which was very helpful in developing my thesis writing. In Singapore, I would like to express my thanks to Peter Vail and other friends in the ARI fellowship program who shared experiences—I have fond memories of their friendship. My gratitude goes to Michelle Tan who devoted her time and energy to read and edit many versions of my thesis. I would like to take this chance to express my deepest thanks for her patience and sincerity in making my thesis readable in English. Her moral support also pushed me to forge ahead and finally reach the “end of the end”.

During my fieldwork in the countryside of Isan, I was helped and supported by many farmers in Na Sawan sub-district of Ubon Ratchatani province. I cannot list all of their names here. My special thanks go to “Pi Jai” and her family who gave me opportunity to be a part of their family. Other farmers in other sub-district of the organic rice production project provided friendship and beneficial information to

understanding of the situation of farmers in the globalizing context. My gratitude goes to all committee members of organic jasmine rice producer's group and the staff of the development project on organic jasmine rice production.

In my Ph.D. program, I was received support and help from my classmates, especially Atchara Rakyutidharm, Nguyen Phuong Le, and Yuki Miyake. I would like to take this opportunity to express my sincere thanks to all of them. Additionally, I would like to thank other students in my Ph.D. program, RCSD, and the social development program who provided help, support, and friendship to me in many ways, particularly Sueabsakun Kitnujon, Sakkarin Na Nan, Kanokporn Deburee, Tubtim Tubtim, Baitong Chan-orn, Kangwan J.F. My special thanks go to Atchariya Nate-chei who helped me analyze the household survey and dealt with the quantitative data. Thang Long and Puttipong Navakitbumrung helped formatted my thesis until it could meet the deadline. During my studies in Chiang Mai, I received the warm welcome and aid from many friends, including Sarinthip Promrit, Chuad Sudsanon, Wirot Dulyasophon, Soykaew Kammala, Benja Sirarak, Aunjai Jeamburanakul, Wassana La-Orngplew.

My deepest thanks go to my family. My mom supported me in materially and spiritually. My greatest inspiration has been derived from my husband, Pruek Taotawin, and my beloved son, Pitch Taotawin. I would like to express my great appreciation for their understanding, support, and sacrifice throughout my many years of study which were away from home.

Last but not least, my deep respect goes to the rice spirit, "Mae Phosop", who always loves and protects the farmers. My gratitude goes to her because she has taught me the art of living, received my reverence and complaints, and provided me spirit, inspiration, supervision, consultation, and comfort at times when of crisis and difficulties. Mae Phosop always blesses those, like me, who work for farmers and seek justice.

Natedao Taotawin

Thesis Title The Politics of Organic Agriculture in the Context of Flexible Accumulation and Agricultural Restructuring in Northeastern Thailand

Author Mrs. Natedao Taotawin

Degree Doctor of Philosophy (Social Science)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Wattana Sugunnasil	Advisor
Assistant Professor Dr. Pinkaew Luangaramsri	Co-advisor
Assistant Professor Dr. Chusak Wittayapak	Co-advisor

ABSTRACT

E₄₁₀₆₁

This study aims to examine the transition from conventional to organic agriculture in northeastern Thailand within the context of agricultural restructuring on a global scale and trade liberalization. The objectives of this study are: (1) to examine the process of market integration for northeastern Thai farmers in the context of flexible accumulation and agricultural restructuring, (2) to study the processes and impacts of the enforcement of international regulations on farmers and environmental consequences of the incorporation of northeastern Thai farmers into new global markets, (3) to explore the emerging contestations in the process of quality certification for organic and fair trade rice.

The concept of governmentality is primarily adopted to examine the ways in which new food governance has been enforced on northeastern Thai farmers to conduct and control the organic jasmine rice production system to comply with international regulations and market demands. In addition, the concept of practices of politics is adapted to examine the ways in which northeastern Thai farmers negotiate with the capitalist production system and the new food government.

The integration of northeastern Thai farmers into organic and fair trade rice networks occurs within the context of agricultural restructuring toward the production of high-value foods to serve alternative markets in developed countries. The Thai government encourages the shift from conventional to organic agriculture to enhance the competitiveness of the Thai agricultural sector in international markets. The Thai government and private enterprises thus focus on the improvement of production and management systems to assure the certification of Thai rice to international standards. Hence, market force and the demands of consumers have become new factors determining the re-arrangement of organic jasmine rice production system in northeastern Thailand.

The socio-economic and environmental conditions of northeastern Thailand are suitable for growing high quality organic jasmine rice. The northeastern Thai farmers of Ubon Ratchatani province practice annual rain-fed rice farming. They use chemical fertilizers but rarely use pesticides, so it is easy to change to organic agriculture. In addition, a large amount of northeastern Thai farmers earn income from rice farming and have the skills and knowledge for transplanted rice farming; this condition contributes to the growth of export-led organic rice farming in these areas. Moreover, since northeastern Thai farmers are poor and have few livelihood options, they are likely to accept subordinated relations in the contract farming of organic rice production, in which intensive labor is required, and the farmers are more tightly controlled by contractors in exchange for a guaranteed rice price.

Once the farmers are incorporated into the fair trade scheme, northeastern Thai farmers are required to organize as an organic jasmine rice producer's group. To be certified to organic standards, moreover, northeastern Thai farmers are required to re-arrange rice production systems to comply with organic standards. The market is the force behind the organization of the organic producer's group; however, the producer's group has no role and authority to supervise and control the farmers. The producer's group is not responsible for the export of rice because the local NGO takes on these roles.

The local NGO signs a contract with individual farmers on a yearly basis. Yet it is the local NGO that is certified by the fair trade scheme. The organic jasmine rice scheme combines the characteristics of conventional and alternative trade together.

On the one hand, there is an attempt to follow the ideals of fair trade and of organic agriculture which intend to challenge and resist the industrialization of food. On the other hand, there is an emphasis on commercialization and internationalization of food. Since the organic and fair trade jasmine rice scheme combines two contradictory objectives, this leads to a concern the whether or not the capacity of organic agriculture to forestall industrialization and conventionalization has been reduced. Moreover, once the organic jasmine rice scheme integrates commercialization with social development, the organization must cope with problems of transparency, accountability, and conflicts within the export-oriented organic jasmine rice production system.

Various forms of governmentality have been employed in the export-oriented organic jasmine rice scheme. These mechanisms of government include the creation of the rationale of government, authorizing knowledge, control of the techniques of organic rice farming, operations of rendering the technical, the making of natural space, use of contract farming, managing failures and contradictions, the making of self-regulated farmers, and the creation of accountability through auditing. To assure standardization of export-oriented organic jasmine rice production, contract farming is used to rearrange land and natural environment in organic plots, to transfer knowledge and techniques of organic jasmine rice production, to impose regulations on farmers, and to control labor used in organic jasmine rice production system.

However, the attempt to standardize organic rice production system and to control labor does not totalize. Northeastern Thai farmers use various tactics and strategies as practices of politics to create negotiating space within the organic rice scheme, such as questioning standardization in the organic rice scheme, distrusting the expert knowledge and judgment about risks of contamination, distrusting the calculation methods adopted by the experts, manipulating scheme rules, selectively using newly introduced knowledge based on production, and not solely focusing on organic rice production but other production systems as well. These practices of politics by the farmers are not collective, but individual practices in their daily lives. Moreover, these practices of politics by the farmers do not aim to refuse the capitalist production system but seek to gain benefits from it and minimize handicaps resulting from the production conditions in which their labor is tightly regulated.

E41061

This study concludes that capitalists create better flexible accumulation through the creation of standardization, changing natural resources from communal property to private property, changing the family farm into a unit of production, and changing farmers to be semi-proletariats under the control of capital. However, the attempt to create better flexible accumulation has led to greater rigid and tighter control of labors in the rice production system, so this attempt is challenged by the farmers. The use of contract farming in the organic jasmine rice scheme cannot lead to agro-industrialization. Moreover, the attempt to change the lives of northeastern Thai farmers and the environment in the Northeast to conform to the abstract ideals of international regulations and the demands of consumers has not proved successful. Northeastern Thai farmers do not consider the abstract ideals of fair trade and organic standards as fitting with the reality of peasant communities in their locality. Importantly, the farmers consider the process of adapting these abstract ideals to the reality on the ground as unjust because it does not consider the investment and losses that farmers must undertake and incur to adapt their production systems.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเมืองของเกษตรกรอินทรีย์ ภายใต้บริบทของการสะสมทุนแบบยืดหยุ่นและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาคเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผู้เขียน นางเนตรดาว เถาถวิล

ปริญญา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา สุกันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศักดิ์ วิทยาภัก	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

E41061

การศึกษานี้มุ่งทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตของครัวเรือนชาวนาในภาคอีสานของประเทศไทย จากการทำนาข้าวแบบใช้สารเคมีไปสู่การทำนาอินทรีย์ ภายใต้บริบทของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาคเกษตรกรรมในระดับโลกและการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งทำให้การแข่งขันของสินค้าเกษตรกรรมมีความสำคัญมากขึ้น การศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังต่อไปนี้ (1) เพื่อศึกษากระบวนการที่ชาวนาในประเทศไทยถูกผนวกเข้าสู่ระบบตลาด ภายใต้บริบทของการปรับตัวของระบบทุนนิยมไปสู่การสะสมทุนแบบยืดหยุ่น และการปรับโครงสร้างภาคเกษตรกรรมในระดับโลก (2) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำกฎระเบียบและมาตรฐานสากลทางการเกษตรมาบังคับใช้กับเกษตรกรในภาคอีสานของประเทศไทย และเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นทั้งในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่ชาวนาภาคอีสานถูกผนวกเข้าสู่ระบบตลาดทางเลือกแบบใหม่ (3) เพื่อศึกษากระบวนการต่อรองที่เกิดขึ้นในกระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานในการเป็นผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์และผู้ผลิตในระบบการค้ายุติธรรมทั้งนี้

มนทัศน์เรื่องการปกครองชีวญาณเป็นแนวคิดหลัก ที่นำมาใช้เพื่อศึกษากระบวนการบังคับใช้กฎระเบียบตามมาตรฐานสากลด้านการเกษตรในภาคอีสาน ซึ่งได้เข้ามาควบคุมชีวิตของ

E41061

ชาวนาอีสานและปรับเปลี่ยนระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่กำหนดจาก พลังทุนและพลังตลาด นอกจากนี้ มี โน้ตค้นเรื่องปฏิบัติการทางการเมืองของชาวนาในชีวิตประจำวัน ถูกนำมาใช้เพื่อศึกษากระบวนการที่ชาวนาสร้างพื้นที่ของการต่อรองกับการควบคุม ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีการบังคับใช้แรงงานอย่างเข้มข้น

การผนวกชาวนาอีสานเข้าสู่ระบบตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และตลาดการค้ายุติธรรม เกิดขึ้นในบริบทที่มีการปรับโครงสร้างภาคเกษตรกรรมในระดับโลก จากการผลิตสินค้าเกษตรกรรมมูลค่าต่ำ ไปผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่มีมูลค่าสูง เพื่อป้อนตลาดทางเลือกในประเทศ พัฒนาแล้ว รัฐบาลไทยจึงพยายามปรับระบบการผลิตไปสู่เกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่สินค้าเกษตรที่ผลิตจากประเทศไทย รัฐและเอกชนหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการผลิต เพื่อให้ข้าวอินทรีย์ผ่านการรับรองมาตรฐานสากล เงื่อนไขดังกล่าวส่งผลให้พลังตลาดและความต้องการของผู้บริโภค กลายเป็นปัจจัยที่เข้ามากำหนดการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตข้าวในภาคอีสานของไทย

นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่า สภาพเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของภาคอีสานเอื้อต่อการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์คุณภาพสูง การที่ชาวนาอีสานในพื้นที่ศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานีทำน่าน้ำฝนเพียงปีละครั้งและไม่ได้ทำเกษตรที่ใช้เคมีแบบเข้มข้น ทำให้ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเป็นเกษตรอินทรีย์ได้ไม่ยาก นอกจากนี้ การที่ชาวนาในภาคอีสานยังคงทำนาเป็นอาชีพหลักอยู่เป็นจำนวนมากนับว่ามีความสำคัญต่อการผลิตข้าวอินทรีย์ส่งออกในพื้นที่ศึกษา ชาวนาอีสานมีความรู้และมีทักษะในการทำนาด้วยวิธีการปักดำ จึงนับเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการทำนาอินทรีย์ ส่วนการที่ชาวนาอีสานมีฐานะยากจนและมีทางเลือกในการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรไม่มาก ทำให้ชาวนายอมรับเงื่อนไขการผลิตในระบบเกษตรพันธะสัญญา ซึ่งมีการควบคุมการผลิตอย่างเข้มงวดและมีใช้แรงงานอย่างเข้มข้น เพื่อแลกกับการขายข้าวในราคาประกัน

เมื่อชาวนาอีสานถูกผนวกเข้าสู่ระบบการค้ายุติธรรม ชาวนาอีสานถูกกำหนดให้รวมตัวกันเป็นกลุ่มผู้ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และมีการจัดการภายในองค์กรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยองค์กรการค้ายุติธรรม และเพื่อให้ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ชาวนาอีสานต้องลงทุนปรับเปลี่ยนระบบการผลิตใหม่ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าแรงผลักดันจากพลังตลาดทำให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ขึ้นมา แต่กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ไม่มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมการผลิต ไม่ได้ควบคุมการผลิตและไม่ได้เป็นผู้ส่งออกข้าว เนื่องจากองค์กรพัฒนาเอกชนทำหน้าที่ดังกล่าวอยู่ องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นผู้ทำสัญญาการผลิตกับเกษตรกรแต่ละคนเป็นรายปี แต่องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานการเป็นผู้ผลิตในระบบการค้ายุติธรรม มิใช่เกษตรกร ดังนั้นเครือข่ายการผลิตข้าว

อินทรีย์ในพื้นที่ศึกษา จึงมิได้เข้ากรอบเครือข่ายการผลิตข้าวเพื่อการค้าโดยทั่วไปและไม่ได้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานที่กำหนดไว้ในระบบการค้ายุติธรรมด้วย

กล่าวได้ว่าเครือข่ายของการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ได้ผสมผสานงานพัฒนาชนบทเข้ากับการผลิตเพื่อการค้า ในด้านหนึ่งมีความพยายามปฏิบัติตามเป้าหมายเชิงอุดมคติของการทำเกษตรอินทรีย์และระบบการค้ายุติธรรม ทว่าในอีกทางหนึ่งก็มีระบบบริหารจัดการที่เน้นเป้าหมายเชิงพาณิชย์ ดังนั้นเครือข่ายการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์จึงบูรณาการเป้าหมายที่มีลักษณะขัดแย้งเข้าด้วยกัน คำถามท้าทายอยู่ที่ว่าองค์กรที่สนับสนุนการผลิตข้าวหอมมะลิจะสามารถสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายที่ขัดแย้งกันดังกล่าวอย่างไร และจะจัดการกับปัญหาในเรื่องความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือและความขัดแย้งในระบบการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อส่งออกอย่างไร

การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อส่งออกใช้กลไกทางอำนาจในการควบคุมและจัดการแรงงาน รวมถึงการควบคุมสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหลากหลายรูปแบบ เช่น การสร้างชุดเหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการควบคุมแรงงานชาวนา การควบคุมความรู้และเทคนิคในการผลิต การใช้มาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารพิษทางน้ำและทางอากาศ การควบคุมแรงงานผ่านระบบเกษตรพันธะสัญญา การฝึกอบรมให้ชาวนาเป็นผู้มีวินัยและมีจิตสำนึกที่ยอมรับการควบคุมตนเอง รวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพระบบการผลิตและระบบการควบคุมภายใน นอกจากนี้ ในการทำให้การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ผ่านการตรวจสอบรับรองมาตรฐานจากองค์กรผู้ตรวจสอบในต่างประเทศ ได้มีการนำระบบเกษตรพันธะสัญญามาใช้ เป็นกลไกเพื่อปรับแต่งระบบการจัดการที่ดินและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอินทรีย์ เพื่อส่งผ่านความรู้ในการผลิตเกษตรอินทรีย์ และเพื่อควบคุมแรงงานของชาวนาอินทรีย์ กล่าวได้ว่ากลไกทางอำนาจที่มีการนำมาใช้ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์เหล่านี้ มีเป้าหมายเพื่อควบคุมแรงงาน เพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจ และเพื่อสร้างตัวตนชาวนาแบบใหม่ที่จิตสำนึกในเรื่องการมีวินัยในตนเอง การเป็นผู้มีทักษะในการคิดคำนวณ และการมีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ชาวนายอมรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองและปรับเปลี่ยนแบบแผนการผลิตไปตามแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและความต้องการของตลาด

อย่างไรก็ดี ความพยายามที่จะควบคุมแรงงานชาวนาและสร้างมาตรฐานของการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ไม่ได้ทำได้อย่างเบ็ดเสร็จ ชาวนาอีสานใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายซึ่งเรียกได้ว่าเป็นปฏิบัติการทางการเมืองของชาวนา เพื่อสร้างพื้นที่ต่อรองกับการผลิตในระบบทุน เช่น การตั้งคำถามกับความชอบธรรมของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และมาตรฐานการค้ายุติธรรม การตั้งข้อสงสัยต่อการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการประเมินความเสี่ยง การไม่เชื่อถือต่อวิธีการคำนวณของผู้เชี่ยวชาญ การไม่ปฏิบัติตามกฎกติกา การไม่ใช้องค์ความรู้แบบใหม่ทั้งหมดในการผลิต แต่

คิดค้นองค์ความรู้ที่เหมาะสมขึ้นมาใช้ในการผลิตแทน การไม่ทุ่มเทกับการผลิตข้าวอินทรีย์เพียงอย่างเดียว แต่ให้ความสำคัญกับการผลิตในระบบอื่น เป็นต้น ปฏิบัติการทางการเมืองของชาวนาเหล่านี้ไม่ได้เป็นปฏิบัติการในนามกลุ่มหรือองค์กรชาวนา แต่เป็นปฏิบัติการของชาวนาในระดับปัจเจกบุคคลและเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ปฏิบัติการทางการเมืองของชาวนาในชีวิตประจำวันไม่ได้มุ่งหวังผลเพื่อทำลายระบบทุน หากมุ่งแสวงหาผลประโยชน์และสร้างอำนาจต่อรองกับระบบทุนนิยม นอกจากนี้ยังมุ่งลดความกดดันและลดความเสียหายเปรียบของชาวนาในระบบการผลิตที่มีการควบคุมแรงงานอย่างเข้มข้น

จากการต่อต้านของชาวนาในระบบการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ การศึกษานี้จึงมีข้อสรุปว่าความพยายามของทุนที่จะปรับตัวเพื่อสร้างการสะสมทุนแบบยืดหยุ่น ผ่านการสร้างมาตรฐานสินค้า การเปลี่ยนแปลงระบบกรรมสิทธิ์เหนือทรัพยากรให้เอื้อต่อการหากำไร และการเปลี่ยนชาวนาให้มีฐานะเป็นกึ่งกรรมกรภายใต้การควบคุมของทุน กลับทำให้เกิดความไม่ยืดหยุ่นและการควบคุมแรงงานอย่างเข้มงวดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ การสร้างการสะสมทุนแบบยืดหยุ่นจึงถูกตั้งคำถามและท้าทายจากชาวนา ดังนั้นแม้จะมีการใช้ระบบเกษตรพันธะสัญญาเข้ามาเป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนทรัพยากรและความสัมพันธ์ในสังคมชาวนาให้ขึ้นต่อการควบคุมของทุน กลับไม่สามารถผลักดันให้เกิดการผลิตแบบอุตสาหกรรมในการเกษตรได้ ส่วนการพยายามปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมของชุมชนในภาคอีสานและชาวนาภาคอีสาน ให้เป็นไปตามความมุ่งหวังของผู้บริโภคและอุดมคติเชิงนามธรรมซึ่งกำหนดไว้ในกฎมาตรฐานสากล ก็ไม่ประสบผลสำเร็จตามความคาดหมาย เพราะชาวนามองว่าความคิดเชิงอุดมคติเหล่านั้น ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตของชาวนา ยิ่งไปกว่านั้น ชาวนามองว่ากระบวนการปรับแต่งโลกจริงให้สอดคล้องกับแนวคิดเชิงอุดมคติดังกล่าวไม่ให้ความยุติธรรมกับชาวนา เพราะมิได้คำนึงถึงต้นทุนและความเสียหายที่ชาวนาต้องจ่ายไปในกระบวนการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเพื่อให้เป็นไปตามอุดมคตินั้น

TABLE OF CONTENTS

	Page
Acknowledgements	iii
English Abstract	vi
Thai Abstract	x
List of Tables	xix
List of Figures	xx
CHAPTER 1 INTRODUCTION	1
1.1 Revisiting Agrarian Transformation	8
1.1.1 Debate on Agrarian Transformation	8
1.1.2 The Crisis of the Green Revolution and Emergence of Alternative Agriculture	13
1.2 Understanding Global Agro-Food Study	19
1.2.1 Globalization and Its Consequences on Agriculture and in Rural Spaces	19
1.2.2 Governmentality and Certification	22
1.2.3 Intensification of Regulations	27
1.3 Conceptual Framework	32
1.4 Research Objectives	35
1.5 Research Methodology	36
1.5.1 Locating the Field Site	36
1.5.2 The Analytical Approach	37
1.5.3 Research Design and Procedure	38
1.6 Unit of analysis	39
1.7 Case Study	40
1.8 Overview of the Dissertation	40
CHAPTER 2 CONDITIONS OF AGRARIAN TRANSITION FROM CONVENTIONAL TO ORGANIC AGRICULTURE	44
2.1 Introduction	44
2.2 Social and Economic Development in Northeastern Thailand	44
2.2.1 Demographic and Socio-Economic Status of Rural Households in the Northeast	48
2.2.2 Green Revolution and Its Impact on Agriculture and Environment in the Northeast	50
2.3 Trend of Global-Agro Food Networks	51
2.4 Thailand Agricultural Restructuring Policy	56
2.5 Historical Aspects of Study Site and Production Sites of Organic Jasmine Rice	64
2.6 Conclusion	75

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

	Page
CHAPTER 3 ORGANIC RICE PRODUCTION WITHIN NORTHEASTERN THAILAND IN GLOBAL AGRO- FOOD NETWORK	78
3.1 Introduction	78
3.2 Process of Market Integration	79
3.3 The Creation of Flexible Specialization in the Fair Trade and Organic Rice Production	87
3.4 The Organization of Production of Fair Trade and Organic Rice	101
3.5 Conclusion	104
 CHAPTER 4 GOVERNING FARMERS' LIFE AND ORGANIC RICE PRODUCTION	 106
4.1 Introduction	106
4.2 Implementation of Standards-based Regulations to Encourage Market-oriented Organic Rice Production	106
4.3 The Rationale of Government	112
4.4 Technologies of Government: The Conduct of Conducts	120
4.4.1 The Operation of Rendering Technical	121
4.4.2 The Use of Farm Map Making	125
4.4.3 Use of Contracts	132
4.4.4 The Use of Farm Record	139
4.5 The Creation of Accountability through Auditing	144
4.5.1 Sampling Testing	145
4.5.2 Analysis of Risk of Contaminations	150
4.5.3 Evaluation of Internal Control Systems	154
4.6 Conclusion	159
 CHAPTER 5 DIFFERENTIAL LABOR PROCESS AMONG DIFFERENT GROUPS OF FARMERS IN ORGANIC RICE SCHEME	 162
5.1 Introduction	162
5.2 Fair Trade: Control of Labor through Organization of Production	162
5.2.1 Fair Trade Premium	164
5.2.2 Financial loans	166
5.2.3 The Groups Saving Program	166
5.2.4 The Guaranteed Minimum Price	169

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

	Page
5.3 Comparison of Small/Medium/and Large Producers	172
5.3.1 Risks Associated with Organic Rice Farming	174
5.3.2 Comparison of Organic and Non-Organic Rice Farming	177
5.3.3 Family Land and Rented Land	181
5.3.4 Comparison of Costs in Production of Organic and Non-organic Rice	183
5.4 The Intensification of Labour in Organic Rice Production	186
5.4.1 Transplanting	191
5.4.2 Fertilizing	195
5.4.3 Harvesting: Use of Laotian Labour	197
5.5 Conclusion	198
 CHAPTER 6 PRACTICES OF POLITICS IN CONTRACT FARMING OF ORGANIC RICE PRODUCTION	 201
6.1 Introduction	201
6.2 Questioning Certified Rice Seeds	202
6.3 Distrust in the Expert Knowledge	204
6.3.1 Distrust of the Expert Judgment on the Risks of Contamination	204
6.3.2 Distrust in Calculation Method Adopted by the Experts	221
6.4 Manipulation of Scheme Rules	226
6.4.1 Diversification of Rice Crops	226
6.4.2 Modification of Rice Farming Practices	229
6.4.3 Hidden Rice Selling	232
6.4.4 Harvest the Crops in Ways that Maximize Their Wages: Politics of Practices by Laotian Labour	234
6.5 Conclusion	235
 CHAPTER 7 CONCLUSION	 239
7.1 Introduction	239
7.2 Principal Findings	239
7.2.1 Emergence of Organic Agriculture in Northeastern Thailand as the Outcome of Twin Processes of Flexible Accumulation and Agricultural Restructuring	239
7.2.2 Significant Role of International Regulations and Governing Farmers' Lives and Agricultural Practices	242
7.2.3 The social and environmental consequences from the governmentality and certification of organic rice	246

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

	Page
7.3 Theoretical Reflections	248
7.3.1 Rethinking Agrarian Transformation, Contract Farming and Industrialization in Agriculture	248
7.3.2 Rethinking of Governmentality	250
7.3.3 Rethinking of Practices of Politics	252
7.4 Concluding Remarks	253
BIBLIOGRAPHY	255
APPENDICES	268
Appendix A Areas under Cultivation for Rice, Corn, Cassava, Hemp, and Sugar cane in Northeastern Thailand, Harvest Years 1961/1962 to 1988/1989 (unit: 1,000 rai)	269
Appendix B Regional Output and Per Capital Output 1993 and 1998	270
Appendix C Average Household Monthly Income, Divided by Source of Income, in the Northeast, Bangkok, and Thailand as a Whole for the year 2000	271
Appendix D The poverty line, proportion of poor people and the number of poor people in Northeastern Thailand in 2004	272
Appendix E Income gained from working outside the locality and remitted per month	273
Appendix F Average growth of production costs and incomes from rice farming in annual cultivation, 1995 to 2006. (Baht/rai)	274
Appendix G Production Costs and Incomes Derived from Cultivation, 2004-2005, Divided by Region	275
Appendix H Total and Selected Agriculture Exports from Thailand, 1970-1995 (in millions of US dollars)	276
Appendix I Major international organic markets	277
Appendix J Jasmine rice Planted Areas in Cultivated Year 1990 to 1991, 1997 to 1998 and 2002 to 2003 and the percentage of Changes between Periods	278

Appendix K	Jasmine Planted Areas and Production by Province in Harvest Years 1990/1991, 1997/1998 and 2002/2003	279
Appendix L	Population Data of Na Sawan Sub-district in 2008 by Village	280
Appendix M	Number of Labors working in Chemical Rice Farming, Organic Rice Farming, On-Farm Wage, Off-Farm Wage, Trade/Private Enterprise, Civil Servant and Others within the Small-Sized Farms, Medium-sized farms and Large-sized Farms	281
Appendix N	Sales Volumes of Fair Trade Rice	282
Appendix O	Characteristics of conventional and alternative agri-food systems	283
Appendix P	Outlines Basic organic Standards according to IFOAM, FAO/WHO, and FAO/ITC/CTA	284
Appendix Q	Fair Trade Publication of Article Entitled “Fair Trade Rice Makes Its Debut” Published in Co-op America	285
Appendix R	Content of the song, namely “Conventional Rice Farming”	286
Appendix S	Level of penalties specified in organic and fair trade rice scheme	287
Appendix T	The checklist details of organic certification	288
Appendix U	The checklist and compliance criteria of fair trade certification	289
Appendix V	Premium Fund Received by the Organic Jasmine Rice Producer Group	290
CURRICULUM VITAE		291

LIST OF TABLES

Table		Page
2.1	Demographic and Socio-Economic Status of Farmers Engaged in Organic Rice Farming in Na Sawan Sub-District Classified by Farm Size.	72
3.1	General Contract Specifications of Organic and Fair Trade Rice Production	84
3.2	Contrasts Between Organic Production and Ethical Trade	95
4.1	Different levels of risk	151
5.1	Classification of farm size by landholding	173
5.2	Comparison of family labor costs and hired labor costs of organic rice farming and conventional rice farming	178
5.3	Estimated production costs per rai of organic rice farming in Northeastern Thailand in 2008	179
5.4	Estimated production costs per rai of non-organic rice farming in Northeastern Thailand in 2008	180
5.5	Land managed by farmers in organic rice farming and land used for growing organic rice classified by farm size.	182
5.6	Average production costs of organic rice farming and average profits of organic rice farming gained by farmers classified by farm size	184
5.7	Average production costs of conventional agriculture classified by farm size	184
5.8	Timeline of organic rice farming production	186

LIST OF FIGURES

Figure		Page
1.1	Conceptual Framework for Politics of Organic Rice Farming	34
1.2	Locations of Studied Sites	36
3.1	Conventional Rice Commodity Chain	97
3.2	Organic Jasmine Rice Commodity Chain in Northeastern Thailand	100
3.3	Illustration of the Upstream and Downstream Linkages Within the Fair Trade and Organic Food Supply Chain	103
4.1	Certification structural relations in fair trade and organic jasmine rice scheme in Northeastern Thailand	109
4.2	Problems of organic rice farming identified by organic farmers	123
4.3	Farm Map	127
4.4	Shade trees	131
4.5	Farm record	141
4.6	Transnational Links in Organic Agricultural Product Certification	146
4.7	Control of risk of contaminations	153
4.8	Auditing work	156
5.1	Organization of Organic and Fair Trade Rice Production	164
5.2	Composition of different categories of farmers engaged in organic rice farming in Na Sawan Sub-district classified by farm size	174
5.3	Percentage of farmers produced organic rice classified by year of cultivation	176
5.4	Procedures of organic rice farming	188